

STOP INFLUEASA

Suddje iežat ja lagamuččaidat
spiidneinflueanssas
– VÁLDDE BOAHKUHEAMI!

Geasa spiidneinflueansaboahkuheapmi?

Olbmot boahkuvvojit joavkkuid mielde. Boahkuheapmi lea eaktodáhtolaš ja nuvtá.

1

Infekšuvdnabuohccit dehe infekšuvdnii hearkkes buhcciid dikšu dearvvaš-vuohtafuolahusa, sosiálafuolahusa ja buohccefiervvredeami bargit sihke apteikkaid áššehasbálvalusa olbmot

Bargguset dihte dáidda joavkkuide dávda lea hearki njoammut ja sin boahkuheapmi suddje maid buhcciid.

2

Áhpehis nissonolbmot

Eanas áhpehis nissonolbmui buhcet dávdda láivin. Sis lea goitge eará ovtaahkásaččaid stuorit riska oažžut garra dávdda. Eatni váldin boahkuheapmi suddje maid njuoratmáná vuosttaš eallinmánuid áigge.

3

Buozalmasaset dihte riskajovkui gullet 6 mánu – 64 jagi boarrásat

Dán jovkui gullet olbmot, geain lea omd. váibmo- ja geahpesdávda, ávnnasmolsundávda, kronalaš vuoivasa dehe monemuččaid vádjigit doaibman, vuostálastinnávcca geahnohuhti dávda dehe dikšu, kronalaš neurologalaš dávda dehe nearvadeahkke-dávda, mii gáibida jeavddalaš dálkkodeami.

Buozalmasaset dihte riskajovkui gullevaččain lea stuorimus várra oažžut garra dávdda. Maiddái vuodđodávda sáhtá vearránit ja doaibmannákca hedjonit.

4

Dearvvaš 6–35 mánu ahkásaš mánát

Njuoratmánát buhcet olu influeanssa ja šaddet influeanssa dihte maid gaskamearálačča dávjjit buohcceviessodikkui. Dasa lassin sii leat vuoimmálaš njoammudeaddjit.

5

Dearvvaš 3–24 jagi boares mánát ja nuorat sihke vearjogeatnegasat

Jur 3–24-jahkásaččat leat buohccán spiidneinfluensii eanemus. Vaikko sin dávda lea dávjá láivi, oassi buohccán olbmui oažžu garra dávdda.

6

Buozalmasaset dihte riskajovkui gullet 65 jagi deavdán olbmot

Vaikko 65 jagi deavdán olbmui lea eará olbmuid unnit riska buohccát spiidneinfluensii, vuodđodávda lasiha vára buohccát garra influensii.

Eará olbmuid boahkuheamis mearriduvvo go muosáhuvo, mot spiidneinflueansa gárgana.

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

Mii lea spiidneinflueansa?

Spiidneinflueansa lea ođđa pandemalaš H1N1 2009 -virusa, spiidneinflueansavirusa, dagahan dávda. Dan dávdamearkkat leat seammalágánat go earáge influeansavirusaid dagahan dávdamearkkat. Dábálaččamussan lea fáhkkes feber (badjel 38 °C), čottabávččas, gosahat ja nuorvu. Eará vejolaš dávdamearkkat leat lađđasiid seargan, oaivesearggahat, galmmasdovdu ja váibbasvuohhta. Spiidneinflueansas sáhttá dihttot maid vuovssadeapmi ja luhčadávda. Mánáin sáhttá dihttot čovjeborahat.

Spiidneinflueansa lea eará dávda go jahkásaš áigodat-influeansa.

Manin boahkuheami gánnáha váldit?

Mánngas buhčet spiidneinflueanssa láivin, muhto oassái njoammu duođalaš dávda. Duođalaš dávda sáhttá njoammut, vaikko livččii nuorra ja dearvvašnai. Spiidneinflueansa sáhttá maid dagahit manjedávddaid, main dábálaččamusat leat geahpesvuolši, geahpesbohccivuolši ja mánáin bealljevuolši.

Boahkuheapmi lea buoremus vuohki suddjet iežas spiidneinflueanssas ja manjedávddain. Boahkuheapmi ii maid njoammut dávdá eará olbmuid. Boahkuheapmi lea oaivvilduvvon jur spiidneinflueanssa dagahan virusa vuostá, nu ahte dan vuoibmi lea buorre. Suodji šaddá sulaid guovtti vahkus.

Mii lea spiidneinflueanssa čoakkádus?

Boahkuheapmi doallá sisttis unna spiidneinflueanssa garragearddi bihtážiid.

Boahkuheamis lea vuoibmeávnas, mii buorida dan vuoimmi. Boahkuheamis adnon vuoibmeávdnasis (AS03) lea Eurohpá dálkkašbearráigeahču virgelágádusa vuovdinloppi. Dutka-mušain, mat dahkkojuvvoje ovdal vuovdinlobi oažžuma, vuoibmeávnas gávnnavuvui dorvvolažžan ja beaktilin.

Fuorkunávnas lea tiomersála, mii lea eallisilbakombinašuvdna. Dát eallisilba ii čoggo organismii, muhto jávká jođánit. Boahkuheami eallisilbamearri lea dasa lassu nu unni, ahte eambo eallisilbba oažžu omd. guollemállásis.

Sáhttágo boahkuheapmi dagahit influeanssa?

Boahkuheamis eai leat ealli virusat, nu ahte dat ii sáhte dagahit influeanssa. Spiidneinflueansaboahkuheapmi suddje spiidneinflueansavirusa dagahan dávdas. Áigodat-influeansa-boahkuheapmi bealistis suddje dušše áigodat-influeanssas. Goabbáge boahkuheapmi ii suddje dábálaš nuorvvus dehege nuorvofeberis.

Leago boahkuheapmi dorvvolaš?

Spiidneinflueansaboahkuheapmi lea dorvvolaš. Boahkuheami manjel boahkuhansadji sáhttá ruoksát, dehe dat sáhttá dovdot veaháš báhkasin dehe sáhttá leat bohtanan, ja giehtaruohtas sáhttá leat bávččas. Muhtimin boahkuhuvvon olbmot sáhttet oažžut influeanssasullasaš dávdamearkkaid, dego deahkke- ja lađasbákkásiid, oaivesearggahaga dehe febera. Dát dávdamearkkat mannet meaddel moatti beaivvis, ja daid sáhttá dikšut dábálaš feber- ja searggahatdálkašiguin. Duođalaš árut boahkuheamis eai leat vuordimis.

Heivego boahkuheapmi buohkaide?

Spiidneinflueansaboahkuheapmi heive measta buohkaide. Jos lea garra allergiija vuoncámoniide, dehe jos ovddit influeansaboahkuheapmi dagahit allergijareakšuvna, de gánnága ságastallat dearvvašvuohtheadikšuin dehe doaktáriin boahkuheami váldimis.

Feberinfekšuvna áigge boahkuheami ii galgga váldit.

Gos boahkuheami oažžu?

Dearvvašvuohtaguovddážit diedihit boahkuhanáiggiin ja -báikkiin earret eará fierbmessiidduineaset ja aviisain.

Lassidieduid boahkuhemiin oažžu dearvvašvuohtaguovddážiin, mánnárávvehagain ja skuvladearvvašvuohtafuolahusas.

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS